

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

Az intézmény helyi tanterve az 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet módosításáról alapján készített, és az Oktatási Hivatal honlapján található Magyar nyelv és irodalom SNI/ enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára tantárgyi kerettanterv alapján készült.

Magyar nyelv és irodalom

1-4 évfolyam

Tanulásban akadályozott tanulók óraterve

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom				
Matematika				
Környezetismeret	-			
Erkölcstan				
Ének-zene				
Vizuális kultúra				
Informatika				
Technika, életvitel és gyakorlat				
Testnevelés és sport				
Rendelkezésre álló órakeret				

Magyar nyelv és irodalom

1 – 4 évfolyam

A tantárgy heti óraszámai:

1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam

Az anyanyelvi kompetencia fejlődése a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is; az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás- és írástanulás feltételeinek megteremtése, az alapképességek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában. Az irodalmi ismeretek célja, hogy a tanulókat a műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a világról, az emberi természetről, az emberi létről, az érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról.

A Magyar nyelv és irodalom tanulási területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában. A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) A beszédfeldolgozó folyamatok erősítése.
- b) Figyelem, a gondolkodás, az emlékezet, az analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése.
- c) A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése, a relációs szókincs bővítése.
- d) A grafomotoros készségek fejlesztése.
- e) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:
 - vizuális észlelés – jelfelismerés,
 - akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
 - a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- f) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- g) A rutinszerű olvasási képesség fejlesztése.
- h) A szövegösszefüggések megláttatása, a szövegértés fejlesztése.

- i) Az írás műveleteinek gyakorlása: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai, törekvés az eszközszintű használatra.
- j) Szövegalkotás szóban, majd írásban.
- k) A helyesírási szokások megerősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- alkalmazza a tanult nyelvi fordulatokat tanulási helyzetben és a spontán beszédben egyaránt;
- képes a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartásra és viselkedésre;
- képes véleménynyilvánításra és mások véleményének meghallgatására;
- fokozódó önállósággal alkalmazza a szövegtartalmat és a beszélő szándékát tükröző kommunikációs eszközöket;
- receptív (passzív) és expresszív (aktív) szókincse bővül;
- egyéni sajátosságaihoz mérten törekszik a rendezett és olvasható írásképre;
- érdeklődésének megfelelően, hagyományos és digitális szövegek által bővíti ismereteit;
- felismer helyesírási problémahelyzeteket, képes hibakeresésre és hibajavításra.

Magyar nyelv és irodalom

1.osztály

A magyar nemzeti kultúra alapja a magyar nyelv. Nyelvünk és kultúránk, benne irodalmunk a nemzeti identitásunk megteremtői, őrzői és alakítói. Az oktatásban a magyar nyelv és irodalom tantárgynak ezért kulcsszerepe van: ismereteket ad, készségeket, képességeket, gondolkodást fejleszt, szellemi, erkölcsi örökséget hagyományoz. Az érzelmi nevelés egyik fontos eszköze. Az irodalmi alkotások nemcsak esztétikai teljesítmények, hanem közösséget és személyiséget formálnak, tehát jövőt alakító képességük is van. Nyelvünk és irodalmunk nemzeti identitásunk alapját képezik a maguk sajátos eszközeivel. Kultúránk a Kárpát-medencei magyarság kultúrája. A magyar irodalom a Kárpát-medencei magyarság irodalma. Nemcsak a magyar nyelv köti össze a magyar alkotókat és műveiket, hanem közös történelmünk, kulturális hagyományaink is, egy nemzet vagyunk. Ezért a magyar nyelv és irodalom tantárgy a Kárpát-medencei magyarság irodalmát, szellemi örökségét egységesen és e Az egyéni, a közösségi, a társadalmi kommunikáció alapja a magyar nyelv ismerete és használata. A nyelv kultúrát formál, őriz és közvetít. A nyelv az emberi kommunikáció, a gondolkodás, a tanulás, az önismeret kibontakozásának közege, előfeltétele és legfőbb eszköze. Kulcsszerepe van a kulturális önazonosság, tudatosság és kifejezőképesség, az erkölcsi, az esztétikai, a történeti és a mérlegelő érzék kialakításában. Az anyanyelvi készségek birtoklása segíti a társadalom közösségeiben való aktív részvételt. A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy legalapvetőbb célja az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása.

A magyar nyelv a tanulás célja és az ismeretszerzés eszköze is. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

Az alapozásban építeni kell a tanulók tapasztalatszerzésére, a fogalmak tartalmának lassú érlelésére, az értelmes és fejlesztő célú gyakoroltatásra. A pedagógus feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai

feltételeinek beéréséhez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához.

Az irodalmi nevelés feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, egymás véleményének meghallgatása, megismerése, a saját gondolatok kifejtése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat.

Az iskolai oktatás, nevelés a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdését, a jól működő funkciók továbbfejlődését individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával támogatja.

A tantárgy feladatai a vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetek során, az aktív- és passzív szókincs-gazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, továbbá a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.

Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására. A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása különféle kommunikációs eszközökkel történik, fokozódó önállósággal valósul meg.

Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével valósul meg.

Heti óraszám: 7+1 óra
óra

Éves óraszám:238

Témakör	Óraszám az első évfolyamon
1. Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	
2. Olvasás, az írott szöveg megértése	
3. Írás, szövegalkotás	
4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	
5. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	
Összesen	

Témakör	<p align="center">1. Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, és alkotása</p> <p align="center">Javasolt óraszám:</p>
A témakör nevelési – fejlesztési céljai	<p>A megfelelő hangképzés, beszédlégzés és hangoztatás fejlesztése.</p> <p>Törekvés az érthető és kifejező beszédre.</p> <p>Megfelelő beszédtempó.</p> <p>Az auditív észlelés és figyelem, beszédhanghallás fejlesztése.</p> <p>A beszédszervek mozgásának tudatosítása.</p> <p>A beszédérzékelés, beszédértés, szövegértés és beszédprodukciónak fejlesztése.</p> <p>Beszédkedv felkeltése és a beszédbátorság növelése.</p> <p>A verbális emlékezet és a szóbeli kifejezőkészség fejlesztése (szókincs, mondataalkotás)</p> <p>A kommunikációs képesség fejlesztése a megfelelő szocializáció elérése érdekében különböző élethelyzetekben.</p> <p>A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása.</p> <p>Rövid kiszámolók, mondókák szöveghű tolmácsolása.</p> <p>Megfigyelő képesség, koncentráció, kooperáció, feladattudat, feladattartás, időbeli tájékozódás fejlesztése.</p> <p>Helyes önismeret, erkölcsi érzék, ítélőképesség kialakítása.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
1.1.Beszédhallás, hallás utáni értés	<p>Hangfelismerési, hangutánzó gyakorlatok.</p> <p>Beszédlégzés tudatosítása légzőgyakorlatokkal.</p> <p>Szájtérben való tájékozódás gyakorlása.</p> <p>A hangok tiszta ejtésének gyakorlása.</p> <p>A beszédhangok időtartamának érzékeltetése.</p> <p>Beszéddritmus, beszédtempó megfigyelése, és visszással utánzással.</p>

	<p>Hang-, szótag-, és szósor ismétlése.</p> <p>Hang-, szótag-, szó fogalmának kialakítása.</p> <p>Képek, tárgyak megnevezése, szókincsfejlesztés.</p> <p>Versek, mondókák ritmusának megfigyelése, érzékelése.</p> <p>Rövid hallott szövegek megértése hallás után.</p> <p>Szöveges kiejtési gyakorlatok.</p>
1.2.Beszédfejltség	<p>Részvétel a tanulócsoportban folyó beszélgetésben.</p> <p>Alkalmazkodás a beszédhelyzethez.</p> <p>Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása.</p> <p>Helyes ejtés kialakítása.</p> <p>Saját élmények megfogalmazása.</p> <p>Mindennapi élethelyzetben előforduló szituációs helyzetek gyakorlása.</p> <p>Képről mondatok alkotása.</p> <p>Eseményekről a sorrend betartásával mondatok alkotása.</p> <p>Hangsúly, hanglejtés gyakorlása.</p> <p>Kérdés, és válaszadás gyakorlása mindennapi élethelyzetekben.</p> <p>A jó, a rossz, a csúnya, a szép fogalmainak használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben, szituációkban.</p> <p>Szerepek eljátszása dramatikus eszközökkel, konfliktusok megjelenítése.</p>
1.3.Memoriterek szöveghű tolmácsolása	<p>Mimetizálás, a helyzethez alkalmazkodó arcjáték, tekintet, gesztikuláció, testtartás.</p> <p>Érzelmek kifejezése.</p> <p>Ritmikus tevékenységek végzése szövegkísérettel.</p> <p>Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása.</p> <p>Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Gyermekdalok, körjátékok éneklése, eljátszása.</p>
Fogalmak	<p>Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.</p>

Témakör	2. Olvasás, és írott szöveg megértése Javasolt óraszám:
A témakör fejlesztési, nevelési céljai	<p>Akusztikus, vizuális, megfigyelő-, és differenciáló – képesség fejlesztése.</p> <p>Téri, síkbeli tájékozódás.</p> <p>Lateralitás fejlesztése.</p> <p>Jelfelismerés, rész – egész viszony, soralkotás.</p> <p>A hangos olvasás megtanulása szótagoló, illetve szóképes szinten, az olvasástechnika fejlesztése.</p> <p>Szavak, mondatok, rövid szövegek tartalmának megértése, annak bizonyítása segítséggel.</p> <p>Szókincsbővítés.</p> <p>Értő olvasás fejlesztése.</p> <p>Olvasási készség fejlesztése. Algoritmus követése.</p> <p>Képeskönyvek, gyermekkönyvek bemutatása során az olvasás iránti érdeklődés felkeltése.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
2.1.Felkészülés az olvasásra	<p>Tárgyak, képek, vizuális jelek azonosságának, hasonlóságának, különbözőségének megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Képolvasási gyakorlatok végzése.</p> <p>A rész-egész viszony megtapasztalása.</p> <p>Közvetlen környezet hangjainak megfigyelése, differenciálása.</p> <p>Beszédhangok megkülönböztetése.</p> <p>Rövid-hosszú hangok differenciálása.</p> <p>Globálisan észlelt nyelvi egységek (szavak) hangokra bontása.</p> <p>Zöngés – zöngétlen hangok megkülönböztetése.</p> <p>Téri tájékozódás fejlesztése, irányok megnevezése.</p> <p>Irányított szemmozgás gyakorlása, szemfixáció megerősítése.</p>

	<p>Jelek, piktogramok, rajzos utasítások felismerése, értelmezése.</p> <p>Ritmus-, mozgás-, és beszédgyakorlatokkal kombinált játékos memóriagyakorlatok végzése.</p>
2.2.Olvasás jelrendszere	<p>Hanganalízis: hangok felismerése, megkülönböztetése, kapcsolása, leválasztása, helyének meghatározása a szóban.</p> <p>Hang és betű azonosítása.</p> <p>Betűk felismerése szavakban, szövegben.</p> <p>Egy- és többtagú szavak kirakása, összeolvasása.</p> <p>Szótagok, szavak, mondatok olvasása szótagoló, ill. szóképes formában.</p> <p>Hangos olvasás gyakorlása.</p> <p>Törekvés a szöveghű olvasásra.</p> <p>Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése.</p>
2.3.Az írott szöveg megértése	<p>Tájékozódás a tankönyvben.</p> <p>Tájékozódás a szövegben.</p> <p>Információk kiemelése.</p> <p>A megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel.</p> <p>Szó és kép, illetve mondat és kép egyeztetése.</p> <p>Mondatok kiegészítése képek segítségével.</p> <p>Mondatok hangos és néma olvasása.</p> <p>A történet dramatizálása.</p> <p>Szerepjátékok, önismereti gyakorlatok végzése.</p> <p>Közmondások, szólások jelentésének megbeszélése.</p> <p>Az erkölcsi és esztétikai értékrend formálása, a szöveg tartalmában rejlő nevelési lehetőségek felhasználásával.</p> <p>A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék öröme kapcsán.</p>
Fogalmak	<p>Azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, írásjel, pont, kisbetű, nyomtatott betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szájpadrás, ajak, sor, oszlop, vízszintes, függőleges, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal, hangos olvasás, közmondás, szólás, szín.</p>

Témakör	3. Írás, szövegalkotás Javasolt óraszám:
A témakör nevelési – fejlesztési céljai	<p>Síkbeli és téri tájékozódás fejlesztése. A vonalközben való tájékozódás kialakítása.</p> <p>Vizuális észlelés, optikus differenciáló képesség, formaérzékelés, emlékezet, sorrendiség fejlesztése.</p> <p>Dominancia megerősítése.</p> <p>Mozgáskoordináció, szem-kéz koordináció, finommozgás, összerendezett írásmozgás alapozása, kialakítása.</p> <p>Szabályos betűalakítás és -kapcsolás elsajátítása, vonalközbe helyezése. Algoritmuskövetés. Iránykövetés.</p> <p>Az írás funkciójának megismertetése.</p> <p>Íráshasználati módok megismerése: másolás, tollbamondás.</p> <p>Az íráskészség megalapozása.</p> <p>Rendezett, tiszta írásmunkára nevelés.</p> <p>Önellenőrzés, hibajavítás megalapozása.</p> <p>Az eszközszintű írás előkészítése.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
Az írás jelrendszere	<p>Térbeli, síkbeli tájékozódás gyakorlása.</p> <p>Az irányok felismerése, megnevezése és összekapcsolása az irányokat kifejező szavakkal.</p> <p>Az írófelületen való tájékozódás gyakorlása.</p> <p>Tájékozódás vonalközben.</p> <p>Nagymozgások, kismozgások végzése.</p> <p>Az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása.</p> <p>A kézíráshoz szükséges ceruzafogás elsajátítása.</p> <p>Egyszerű formák vázolása, rajzolása, vonalkövetés, ráírás.</p> <p>Sorkövetés, sorváltási tevékenység.</p>

	<p>Betűelemek vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása, kapcsolása.</p> <p>Írott kisbetűk vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása.</p> <p>Írott kisbetűk összekapcsolása.</p> <p>Betűk írása tollbamondással.</p> <p>Szavak írása másolással, tollbamondással.</p> <p>Magán- és mássalhangzók hosszúságának megfigyelése, jelölése.</p> <p>Szószerkezetek írása másolással, tollbamondással és emlékezetből.</p>
Fogalmak	<p>Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, rajta, vissza, ráírás, grafitceruza, postairon, álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, kör, csészevonal, kapuvonal, cseppvonal, fecskevonal, hullámvonal, írott kisbetű, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás.</p>

Témakör	4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről
Témakör nevelési-, fejlesztési céljai	<p>Auditív és vizuális észlelés, -figyelem, -differentiálás fejlesztése.</p> <p>Kommunikációs képesség, nonverbális kommunikáció fejlesztése.</p> <p>Szókincsbővítés. Verbális emlékezet növelése.</p> <p>Időtartamok érzékelésének fejlesztése (hangok).</p> <p>Helyes beszédhangsúly kialakítása.</p> <p>A nyelvhasználat alapozása.</p> <p>A kisbetűk használata.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
4.1. Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái	<p>Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolat zárása:</p> <p>Társas nyelvi magatartás kialakítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás).</p> <p>Beszélgetés, vita:</p> <p>Figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra, részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben.</p> <p>Saját élmények egyszerű megfogalmazása.</p> <p>Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez.</p> <p>Nyelvi mintakövetés beszédben.</p> <p>Konkrét élethelyzetben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak tisztázása.</p>
4.2. Szavak jelentése, szókincs	<p>Szókincsbővítés: tárgyakkal, képekkel, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakkal, a szavak jelentésének sokoldalú érzékeltetésével.</p>
4.3. Hang, betű, szótag, szó	<p>A beszédhangok differenciálása és felismerése szavakban.</p> <p>Betűk válogatása, csoportosítása.</p> <p>Szavak hangokra bontása.</p> <p>Magánhangzók, mássalhangzók időtartamának megfigyelése,</p>

	<p>helyes ejtésük gyakorlása, jelölésük.</p> <p>Szótagolás tapssal, szótagok számlálása.</p>
4.4.Modalitás szerinti mondatfajták	-
4.5.Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek	<p>Magánhangzók időtartamának jelölése előkészítés után másolásnál, tollbamondásnál.</p> <p>Hosszú mássalhangzók jelölése a szavakban másolással.</p>
Fogalmak	<p>Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés, vita, vélemény, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, név.</p>

Témakör	5. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
A témakör nevelési, fejlesztési céljai	<p>Auditív és vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése.</p> <p>Ritmusérzék fejlesztése.</p> <p>Ítéliképesség, erkölcsi érzék formálása. Empátiakészség növelése.</p> <p>Szabálytudat megerősítése.</p> <p>Kommunikációs készség, együttműködési készség kialakítása.</p> <p>Szóbeli szövegalkotás, kreativitás fejlesztése.</p> <p>Szövegértő képesség fejlesztése.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
5.1.Szerzők és művek Népköltészet Klasszikus magyar szerzők gyermekversei Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi	<p>Mesehallgatás.</p> <p>Mondókák, kiszámolók, népi játékok, népdalok tanulása, eljátszása.</p> <p>Rövid gyermekversek, versrészletek meghallgatása, elolvasása, megtanulása.</p> <p>Rövid mesék olvasása.</p>
5.2.Epikus művek jellemzői	<p>Szereplők, helyszín kiemelése irányítással.</p> <p>Cselekmény megfogalmazása segítséggel.</p> <p>Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmának ismerete, használata.</p>
5.3.Lírai alkotások jellemzői	Vers, versszak felismerése.
5.4.Báb-, és drámajátékok jellemzői	A mesék cselekményének eljátszása.
Fogalmak	mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya

2. osztály

magyar nyelv és irodalom

Témakör	1. Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, és alkotása Javasolt óraszám:
A témakör nevelési – fejlesztési céljai	<p>A megfelelő hangképzés, beszédlegzés és hangoztatás fejlesztése.</p> <p>Törekvés az érthető és kifejező beszédre.</p> <p>Megfelelő beszédtempó.</p> <p>Az auditív észlelés és figyelem, beszédhanghallás fejlesztése.</p> <p>A beszédszervek mozgásának tudatosítása.</p> <p>A beszédérzékelés, beszédértés, szövegértés és beszédprodukciónak fejlesztése.</p> <p>Beszédkedv felkeltése és a beszédbátorság növelése.</p> <p>A verbális emlékezet és a szóbeli kifejezőkészség fejlesztése (szókincs, mondatalkotás)</p> <p>A kommunikációs képesség fejlesztése a megfelelő szocializáció elérése érdekében különböző élethelyzetekben.</p> <p>A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása.</p> <p>Rövid kiszámolók, mondókák szöveghű tolmácsolása.</p> <p>Megfigyelő képesség, koncentráció, kooperáció, feladattudat, feladattartás, időbeli tájékozódás fejlesztése.</p> <p>Helyes önismeret, erkölcsi érzék, ítélőképesség kialakítása.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
1.1. Beszédhallás, hallás utáni értés	<p>Hangfelismerési, hangutánzó gyakorlatok.</p> <p>Beszédlegzés tudatosítása légzőgyakorlatokkal.</p> <p>Szájtérben való tájékozódás gyakorlása.</p> <p>A hangok tiszta ejtésének gyakorlása.</p> <p>A beszédhangok időtartamának érzékeltetése.</p>

	<p>Beszédritmus, beszédtempó megfigyelése, és visszadása utánzással.</p> <p>Hang-, szótag-, és szósor ismétlése.</p> <p>Hang-, szótag-, szó fogalmának kialakítása.</p> <p>Képek, tárgyak megnevezése, szókincsfejlesztés.</p> <p>Versek, mondókák ritmusának megfigyelése, érzékelése.</p> <p>Rövid hallott szövegek megértése hallás után.</p> <p>Szöveges kiejtési gyakorlatok.</p>
1.2.Beszédfejltség	<p>Részvétel a tanulócsoportban folyó beszélgetésben.</p> <p>Alkalmazkodás a beszédhelyzethez.</p> <p>Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása.</p> <p>Helyes ejtés kialakítása.</p> <p>Saját élmények megfogalmazása.</p> <p>Mindennapi élethelyzetben előforduló szituációs helyzetek gyakorlása.</p> <p>Képről mondatok alkotása.</p> <p>Eseményekről a sorrend betartásával mondatok alkotása.</p> <p>A magyar nyelv szabályainak megfelelő hangsúly, hanglejtés elsajátítása, alkalmazása spontán beszédn is.</p> <p>A kijelentés, kérdés beszédhangjának megfigyelése, gyakorlása hangerő, hanglejtés, hangsúly érzékeltetésével.</p> <p>Kérdés, és válaszadás gyakorlása mindennapi élethelyzetekben.</p> <p>Konkrét élethelyzetekben érzékletesen megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak megnevezése.</p> <p>A jó, a rossz, a csúnya, a szép fogalmainak használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben, szituációkban.</p> <p>Szerepek eljátszása dramatikus eszközökkel, konfliktusok megjelenítése.</p>
1.3.Memoriterek szöveghű tolmácsolása	<p>Mimetizálás, a helyzethez alkalmazkodó arcjáték, tekintet, gesztikuláció, testtartás.</p> <p>Érzelmek kifejezése.</p> <p>Ritmikus tevékenységek végzése szövegkísérettel.</p>

	<p>Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása.</p> <p>Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Gyermekdalok, körjátékok éneklése, eljátszása.</p>
Fogalmak	<p>Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.</p>

Témakör	1. Olvasás, és írott szöveg megértése Javasolt óraszám:
A témakör fejlesztési, nevelési céljai	<p>Akusztikus, vizuális, megfigyelő-, és differenciáló – képesség fejlesztése.</p> <p>Téri, síkbeli tájékozódás.</p> <p>Lateralitás fejlesztése.</p> <p>Jelfelismerés, rész – egész viszony, soralkotás.</p> <p>Az olvasás teljes jelrendszerének elsajátítása a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételével.</p> <p>A hangos olvasás megtanulása szótagoló, illetve szóképes szinten, az olvasástechnika fejlesztése.</p> <p>Szavak, mondatok, rövid szövegek tartalmának megértése, annak bizonyítása segítséggel.</p> <p>Szókincsbővítés.</p> <p>Értő olvasás fejlesztése.</p> <p>Néma olvasás elemi szintű kialakítása.</p> <p>Olvasási készség fejlesztése. Algoritmus követése.</p> <p>Szövegelemzés, lényegkiemelés, következtetés, összefüggések felismerése.</p> <p>Képeskönyvek, gyermekkönyvek bemutatása során az olvasás iránti érdeklődés felkeltése.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
2.1.Felkészülés az olvasásra	<p>Tárgyak, képek, vizuális jelek azonosságának, hasonlóságának, különbözőségének megfigyelése, megfogalmazása.</p> <p>Képolvasási gyakorlatok végzése.</p> <p>A rész-egész viszony megtapasztalása.</p> <p>Közvetlen környezet hangjainak megfigyelése, differenciálása.</p> <p>Beszédhangok megkülönböztetése.</p> <p>Rövid-hosszú hangok differenciálása.</p> <p>Globálisan észlelt nyelvi egységek (szavak) hangokra bontása.</p>

	<p>Zöngés – zöngétlen hangok megkülönböztetése.</p> <p>Téri tájékozódás fejlesztése, irányok megnevezése.</p> <p>Irányított szemmozgás gyakorlása, szemfixáció megerősítése.</p> <p>Jelek, piktogramok, rajzos utasítások felismerése, értelmezése.</p> <p>Ritmus-, mozgás-, és beszédgyakorlatokkal kombinált játékos memóriagyakorlatok végzése.</p> <p>Szövegtanulási technikák megismerése.</p>
2.2.Olvásás jelrendszere	<p>Hanganalízis: hangok felismerése, megkülönböztetése, kapcsolása, leválasztása, helyének meghatározása a szóban.</p> <p>Hang és betű azonosítása.</p> <p>Betűk felismerése szavakban, szövegben.</p> <p>Az olvasás teljes jelrendszerének megtanulása (kis és nagybetűk)</p> <p>Egy- és többtagú szavak kirakása, összeolvasása.</p> <p>Szótagok, szavak, mondatok olvasása szótagoló, ill. szóképes formában.</p> <p>Hangos olvasás gyakorlása.</p> <p>Törekvés a szöveghű olvasásra.</p> <p>Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése.</p>
2.3.Az írott szöveg megértése	<p>Tájékozódás a tankönyvben.</p> <p>Tájékozódás a szövegben.</p> <p>Az adatok visszakeresése.</p> <p>Információk kiemelése.</p> <p>A megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel.</p> <p>Szó és kép, illetve mondat és kép egyeztetése.</p> <p>Mondatok kiegészítése képek segítségével.</p> <p>Mondatok hangos és néma olvasása.</p> <p>Rövid szövegek hangos és néma olvasása.</p> <p>Az olvasmányokhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése, és megosztása.</p> <p>Cím, szereplők, események megbeszélése.</p> <p>Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása (segtséggel, irányítással)</p> <p>Tartalom elmondása.</p>

	<p>A történet dramatizálása.</p> <p>Szerepjátékok, önismereti gyakorlatok végzése.</p> <p>Közmondások, szólások jelentésének megbeszélése.</p> <p>Az erkölcsi és esztétikai értékrend formálása, a szöveg tartalmában rejlő nevelési lehetőségek felhasználásával.</p> <p>A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék öröme kapcsán.</p>
Fogalmak	<p>Azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, írásjel, pont, kisbetű, nyomtatott betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szájpadrólás, ajak, sor, oszlop, vízszintes, függőleges, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal, hangos olvasás, közmondás, szólás, szín.</p>

Témakör	1. Írás, szövegalkotás Javasolt óraszám:
A témakör nevelési – fejlesztési céljai	<p>Síkbeli és téri tájékozódás fejlesztése. A vonalközben való tájékozódás kialakítása.</p> <p>Vizuális észlelés, optikus differenciáló képesség, formaérzékelés, emlékezet, sorrendiség fejlesztése.</p> <p>Dominancia megerősítése.</p> <p>Mozgáskoordináció, szem-kéz koordináció, finommozgás, összerendezett írásmozgás alapozása, kialakítása.</p> <p>Szabályos betűalakítás és -kapcsolás elsajátítása, vonalközbe helyezése. Algoritmuskövetés. Iránykövetés.</p> <p>Az írás funkciójának megismertetése.</p> <p>Íráshasználati módok megismerése: másolás, tollbamondás.</p> <p>Az íráskészség megalapozása.</p> <p>Rendezett, tiszta írásmunkára nevelés.</p> <p>Önellenőrzés, hibajavítás megalapozása.</p> <p>Az eszközszintű írás előkészítése.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
Az írás jelrendszere	<p>Térbeli, síkbeli tájékozódás gyakorlása.</p> <p>Az irányok felismerése, megnevezése és összekapcsolása az irányokat kifejező szavakkal.</p> <p>Az írófelületen való tájékozódás gyakorlása.</p> <p>Tájékozódás vonalközben.</p> <p>Nagymozgások, kismozgások végzése.</p> <p>Az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása.</p> <p>A kézíráshoz szükséges ceruzafogás elsajátítása.</p> <p>Egyszerű formák vázolása, rajzolása, vonalkövetés, ráírás.</p> <p>Sorkövetés, sorváltási tevékenység.</p> <p>Betűelemek vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása, kapcsolása.</p>

	<p>Írott kis-, és nagybetűk vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása.</p> <p>Írott kis-, és nagybetűk összekapcsolása.</p> <p>Betűk írása tollbamondással.</p> <p>Szavak írása másolással, tollbamondással.</p> <p>Magán- és mássalhangzók hosszúságának megfigyelése, jelölése.</p> <p>Szószerkezetek írása másolással, tollbamondással és emlékezetből.</p> <p>Nagybetűk alkalmazása nevek írása során.</p> <p>Mondatkezdő nagybetű használata.</p> <p>Önellenőrzés irányítással.</p> <p>Hibajavítás segítséggel.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, rajta, vissza, ráírás, grafitceruza, postairon, álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, kör, csészevonal, kapuvonal, cseppvonal, fecskevonal, hullámvonal, írott kisbetű, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás.</p>

Témakör	2. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről
Témakör nevelési-, fejlesztési céljai	<p>Auditív és vizuális észlelés, -figyelem, -differentiálás fejlesztése.</p> <p>Kommunikációs képesség, nonverbális kommunikáció fejlesztése.</p> <p>Szókincsbővítés. Verbális emlékezet növelése.</p> <p>Időtartamok érzékelésének fejlesztése (hangok).</p> <p>Helyes beszédhangsúly kialakítása.</p> <p>A nyelvhasználat alapozása.</p> <p>A kis-, és nagybetűk használata.</p> <p>Helyesírási készség megalapozása.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
4.1.Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái	<p>Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolat zárása:</p> <p>Társas nyelvi magatartás kialakítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás).</p> <p>Beszélgetés, vita:</p> <p>Figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra, részvétel a tanulócsoportban folyó beszélgetésben.</p> <p>Saját élmények egyszerű megfogalmazása.</p> <p>Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez.</p> <p>Nyelvi mintakövetés beszédben.</p> <p>Konkrét élethelyzetben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak tisztázása.</p>
4.2.Szavak jelentése, szókincs	<p>Szókincsbővítés: tárgyakkal, képekkel, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakkal, a szavak jelentésének sokoldalú érzékeltetésével.</p>
4.3.Hang, betű, szótag, szó	<p>A beszédhangok differenciálása és felismerése szavakban.</p> <p>Betűk válogatása, csoportosítása.</p> <p>Szavak hangokra bontása.</p>

	<p>Magánhangzók, mássalhangzók időtartamának megfigyelése, helyes ejtésük gyakorlása, jelölésük.</p> <p>Szótagolás tapssal, szótagok számlálása.</p>
4.4.Modalitás szerinti mondatfajták	-
4.5.Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek	<p>Magánhangzók időtartamának jelölése előkészítés után másolásnál, tollbamondásnál.</p> <p>Hosszú mássalhangzók jelölése a szavakban másolással.</p> <p>Nagybetűk használata nevek írásakor és mondatkezdésnél.</p> <p>Mondatvégi írásjelek alkalmazása.</p>
Fogalmak	<p>Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés, vita, vélemény, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, név.</p>

Témakör	3. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
A témakör nevelési, fejlesztési céljai	<p>Auditív és vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése.</p> <p>Ritmusérzék fejlesztése.</p> <p>Ítéliképesség, erkölcsi érzék formálása. Empátiakészség növelése.</p> <p>Szabálytudat megerősítése.</p> <p>Kommunikációs készség, együttműködési készség kialakítása.</p> <p>Szóbeli szövegalkotás, kreativitás fejlesztése.</p> <p>Szövegértő képesség fejlesztése.</p>
Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek
5.1.Szerzők és művek Népköltészet Klasszikus magyar szerzők gyermekversei Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi	<p>Mesehallgatás.</p> <p>Mondókák, kiszámolók, népi játékok, népdalok tanulása, eljátszása.</p> <p>Rövid gyermekversek, versrészletek meghallgatása, elolvasása, megtanulása.</p> <p>Rövid mesék olvasása.</p>
5.2.Epikus művek jellemzői	<p>Szereplők, helyszín kiemelése irányítással.</p> <p>Cselekmény megfogalmazása segítséggel.</p> <p>Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmának ismerete, használata.</p>
5.3.Lírai alkotások jellemzői	Vers, versszak felismerése.
5.4.Báb-, és drámajátékok jellemzői	A mesék cselekményének eljátszása.
Fogalmak	mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya